

ILIE-ȘTEFAN RĂDULESCU

VADEMECUM

SAU

CARTE SINOPTICĂ, COMPLEXĂ,
DE AGRAMATISME LA ZI
VARIANTE ORTOGRAFICE/ORTOEPICE ADECVATE

**OPERA OMNIA
DICȚIONAR**

TIPO MOLDOVA

Ilie-Ștefan Rădulescu

VADEMECUM
SAU
CARTE SINOPTICĂ, COMPLEXĂ,
DE AGRAMATISME LA ZI
VARIANTE ORTOGRAFICE/ORTOEPICE ADECVATE

*

Colecția OPERA OMNIA
DICȚIONAR

TIPO MOLDOVA

DESPRE CARTE

Concepută în 20 de capitole distincte, cartea de față constituie – se pare – o premieră în domeniu nu numai prin noutatea și multitudinea faptelor de limbă, oglindite (citate, cu sau fără ghilimele, din epoca actuală), ci și prin expunerea sistematizată și concisă („Incorect-Corect”) a celor mai diverse agramatismes, constatate, cu precădere, în lumea televiziunii și a intelectualității românești...

Cu alte cuvinte: „Vademecum” – prin structura lui sinoptică – se dorește să fie un îndreptar atotcuprinzător și eficace pentru ca cel interesat nu numai să-și descopere, rapid, unele greșeli de limbă, ci să și le corecteze, eliberându-se fie de unele improprietăți lexicale sau inadvertențe gramaticale, fie de o punctuație arbitrară sau de clișee lingvistice... Ignoranța, suficiența ori indiferența față de propria exprimare nu slujesc nimănui... Respectul față de limbă este, implicit, respectul față de sine și societate, mărturia cea mai elocventă a respectului față de valorile culturii și civilizației în care trăim...

DESPRE AUTOR

- **ILIE-ȘTEFAN RĂDULESCU** s-a născut la 20 iulie 1934, în București; stabilit, din anul nașterii, în Călărași, aici a și promovat cursurile primare, gimnaziale și liceale.

- Este licențiat în filologie al Universității din București; a funcționat ca profesor titular, gradul I, la Colegiul Național „Barbu Știrbei”, din Călărași, unde a fost și director adjunct.

- De-a lungul carierei sale didactice, a fost scos temporar de la catedră și promovat în funcțiile de director al Casei Județene a Corpului Didactic Ialomița și de vicepreședinte al Comitetului Județean de Cultură și Educație Călărași.

- A îndeplinit și funcții obștești, extrașcolare: președinte al Societății de Științe Filologice – Filiala Județeană Călărași, președinte al Comitetului Municipal de Cultură și Educație Călărași, prorector al Universității Populare „P. V. Haneș”, Călărași.

- După 1990, a colaborat, săptămânal, cu rubrica „Cum vorbim și scriem corect” (în presa locală), precum și, zilnic, cu emisiunea radiofonică „Să vorbim corect românește” (la postul „Voces Campi”).

- A fost redactor și coeditor al **Istoriei învățământului din Județul Ialomița**, vol. I (1300-1918), vol. II (1918-1978), Slobozia, 1977, 1979 (autori: Gh. Pârnuță, respectiv, Constantin Tudor).

- Este membru al Societății Scriitorilor Români, membru de onoare al Societății de Științe Filologice din România, membru de onoare al Asociației Naționale Cultul

SUMAR

CUVÂNT-ÎNAINTE	19
ABREVIERI ȘI SEMNE	21
I. ERORI DE ACCENTUARE	23
1. Accentuarea, greșită, pe „i”, din silaba finală a unor patronime (nume de familie) derivate din denumiri ale unor vechi meserii, ranguri etc.	
2. Accentuarea, greșită, a unor termeni toponimici și onomastici, românești și străini	
a) Termeni toponimici (nume proprii de locuri)	
b) Termeni onomastici (nume de persoane)	
3. Accentuarea, greșită, a unor substantive, adjective, verbe și ad- verbe.	
a) substantive	
b) adjective	
c) verbe	
d) adverbe	
4. Accentuarea, greșită, a unor omografe (similare, ca scriere, dar diferite, ca pronunțare) generatoare de confuzii semantice (de sens). Exemple, corecte, de mai jos (dreapta), au menirea evitării unor atari confuzii	
II. ABREVIERI INCORECTE	31
1. Abrevierea, greșită (ca punctuație și ortografie), a unor termeni substantivali de politețe	
2. Abrevierea, greșită (ca punctuație și ortografie), a unor pronume și locuțiuni pronominale de politețe	
3. Abrevierea, greșită (ca punctuație și ortografie), a unor împrumuturi din latina savantă	
4. Abrevierea, greșită (ca punctuație și ortografie), a unor denumiri de profesii, titluri științifice și funcții publice (abrevieri cu litere succesive)	
5. Abrevierea, greșită (ca punctuație și ortografie), a unor grade și funcții militare	
6. Abrevierea, greșită (ca punctuație și ortografie), a unor denumiri complexe de instituții, organisme etc. scrise cu litere majuscule și cu punctuație facultativă sau interzisă	
a) Punct facultativ (în abrevieri complexe)	
b) Fără punct (recomandabilă din motive economice)	
c) Punct interzis (în acronime cu statut de substantive proprii)	

	<ul style="list-style-type: none"> • impertinent = reprobabil?; (a) (se) implementa = (a) (se) încadra?; impostor = infractor?; incident = crimă?; incintă = sediu?; inclusiv = și (adverbial)?; incursiune = vizită?; • însăși = chiar?; • (a) lansa = (a) depune?; (a) livra = (a) da/oferi etc.? • majordom = tambur-major?; mass-media = presa scrisă?; • (a) nutri = (a) râvni; • orgasm = entuziasm?; • pertinent = prudent?; posterior = inferior?; (a) promite = (a) preveni?; • (a) recidiva = (a) reveni?; • (a) servi = (a) (se) servi?; (a) solicita = (a) cere?; (a) stipula = (a) preciza?; (a) sustrage = (a) obține?; • șansă = neșansă?; • tupeu = comportament/conduită?; torționar = deținut?; • versatil = dinamic etc.? 	
VIII.	HIPERCORECTITUDINI (HIPERURBANISME).....	87
	a) substantive	
	b) adjective	
	c) numere	
	d) verbale	
	e) adverbiale/prepoziționale	
IX.	ETIMOLOGII POPULARE ȘI CONTAMINĂRI.....	89
	1. Etimologii populare	
	2. Contaminări	
X.	CREAȚII LEXICALE ARBITRARE.....	93
XI.	NEOLOGISME NEADOPTATE OFICIAL.....	97
XII.	VARIANTE LEXICALE NELITERARE.....	99
XIII.	VARIANTE LEXICALE ÎNVECHITE, POPULARE SAU REGIONALE.....	101
	1. Variante învechite	
	2. Variante învechite și populare/populare	
	3. Variante regionale	
XIV.	CUVINTE CU STRUCTURI MORFOLOGICE GREȘITE.....	103
	a) substantive	
	b) adjective	
	c) verbe	
	d) prepoziții (superflue)	
	e) conjuncții (corelative)	
XV.	CUVINTE ALTERATE FONETIC.....	111
	Substantive	